

CUD: schaffen

Cudowna Układanka Drummer

W dzisiejszej Układance zajmiemy się czasownikiem **schaffen**. Należy przede wszystkim wspomnieć, że ma on różne znaczenia i w zależności od tego, w jakim kontekście go użyjemy, może przybierać inne formy niczym kameleon!

Zacznijmy od zielonego kameleona, czyli od formy zupełnie regularnej:

Präsens: **ich schaffe**

Präteritum: **ich schaffte**

Perfekt: **ich habe geschafft**

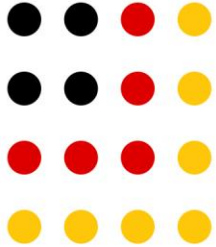
Powyższa forma tego czasownika jest bardzo przydatna w życiu codziennym i najczęściej będziesz używać właśnie niej.

W jakich sytuacjach?

- Kiedy chcesz powiedzieć, że zdążyłeś/aś na coś:

Ich muss mich beeilen, weil ich den Bus schaffen will.

Muszę się pośpieszyć, żeby zdążyć na autobus.

Mamy tu konstrukcję **schaffen** + coś (**Akk.**)

den Bus schaffen zdążyć na autobus

den Zug schaffen zdążyć na pociąg

den Flug schaffen zdążyć na lot

- Kiedy chcesz powiedzieć, że dajesz radę, masz pozytywny wynik:

schaffen + coś (**Akk.**)

Ich habe die Prüfung geschafft.

Dałem/am radę na egzaminie.

Ich habe den Test geschafft.

Zdałem/am test.

- Kiedy chcesz powiedzieć, że dasz radę coś udźwignąć:

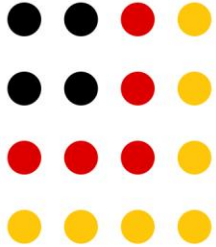
Die Kiste schaffe ich nicht.

Nie udźwignę tej skrzyni.

Ich schaffe den Koffer allein.

Sam udźwignę tę walizkę.

- Kiedy chcesz powiedzieć, że już nic więcej nie wciśniesz (nie zjesz):

Den Nachtisch schaffe ich nicht mehr.

Deseru już nie dam rady.

Ich schaffe das ganze Bier nicht.

Nie zmieszczę całego piwa.

- Kiedy mówisz o pracy:

Ich habe heute viel zu schaffen.

Mam dziś dużo do roboty.

Er schafft fleißig im Feld.

On pilnie pracuje w polu.

Ich bin am Schaffen.

Właśnie pracuję.

Frohes Schaffen!

Dobrej pracy!

(potocznie, humorystycznie)

- Kiedy mówimy, że ktoś nas wymęczył:

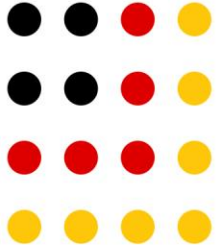
Die Kollegen haben mich heute wieder geschafft.

Współpracownicy znów mnie dziś wykończyli.

Heute bin ich wieder geschafft.

Dziś znów jestem wykończony.

- Kiedy coś zaprowadzamy, tworzymy, przyczyniamy się do czegoś:

Abhilfe schaffen znaleźć rozwiązanie

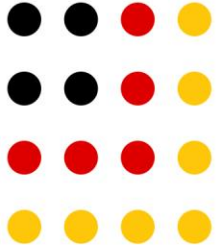
Wandel schaffen zaprowadzić zmianę

einen Ausgleich schaffen doprowadzić do wyrównania

Erleichterungen schaffen wprowadzić ułatwienia

Klarheit schaffen wyjaśnić

Ordnung schaffen zaprowadzić porządek

Kolorowy kameleon to czasownik **schaffen** w formie nieregularnej:

Präsens: ich schaffe

Präteritum: ich schuf

Perfekt: ich habe geschaffen

Tej formy użyjesz zapewne o wiele rzadziej. W znaczeniu jest ona podobna do ostatniego wspomnianego użycia formy regularnej. Oznacza tworzyć, kreować.

Takim „kreatorem” najczęściej jest artysta, naukowiec/wynalazca albo Bóg.

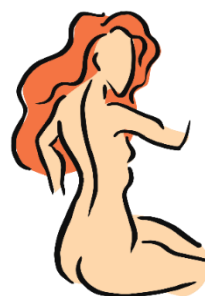
Der Maler hat das Kunstwerk geschaffen. – Malarz stworzył to dzieło sztuki.

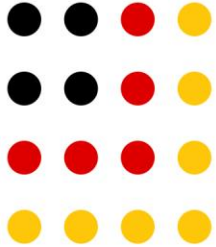
Der Wissenschaftler hat eine neue Theorie geschaffen
Naukowiec stworzył nową teorię.

Gott hat die Welt geschaffen. Bóg stworzył świat.

Widzimy, że tej formy używamy, gdy coś tworzone, kreowane jest kompletnie od zera. W użyciu jest też kilka utartych zwrotów z tą formą:

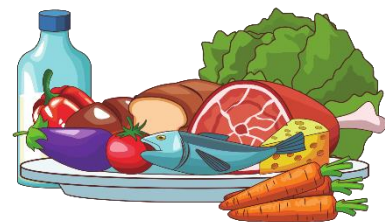
- **wie ihn/sie Gott geschaffen hatte**
jak go/ją Pan Bóg stworzył (czyli: nago)

sich etwas zu essen verschaffen

zapewnić sobie coś do jedzenia

sich Anerkennung verschaffen

zapewnić sobie uznanie

sich Genugtuung verschaffen

zapewnić sobie zadośćuczynienie

sich Gehör verschaffen

zdobyć posłuch

sich Geltung verschaffen

zdobyć znaczenie

sich Gewissheit verschaffen

upewnić się

sich Respekt verschaffen

zdobyć respekt/szacunek

sich einen Einblick in etwas verschaffen

zdobyć wgląd w coś

sich einen Überblick über etwas verschaffen

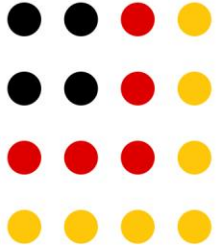
wyrobić sobie ogląd czegoś

• **beschaffen (beschaffte – beschafft)**

załatwić coś (z trudem, wysiłkiem, czasami szemranymi sposobami)

Drogen beschaffen

załatwić narkotyki

eine Geldsumme beschaffen

załatwić sumę pieniędzy

Waren beschaffen

załatwić towar

eine Unterschrift beschaffen

załatwić podpis

Zaznaczmy, że we wszystkich powyższych czasownikach **sich** jest w Dativie:

Durch Beziehungen habe ich mir eine Arbeit verschafft.

Dzięki znajomościom załatwiłem sobie pracę.

• **anschaffen (schaffte an – angeschafft)**

zakupić (coś o dużej wartości)

Ich habe mir ein neues Auto angeschafft.

Zakupiłem sobie nowy samochód.

Bücher anschaffen

zakupić książki

ein Auto anschaffen

zakupić auto

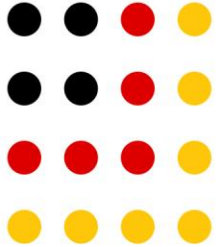
sich einen Hund anschaffen

zakupić psa

ein großes Ölgemälde anschaffen

zakupić duży obraz

• **abschaffen (schaffte ab, - abgeschafft)**

znosić (prawnie)

Die Todesstrafe wurde abgeschafft.

Kara śmierci została zniesiona.

Die Steuer wurde abgeschafft.

Zniesiono podatek.

Das Gesetz soll abgeschafft werden.

Ustawa ma być zniesiona.

Agnieszka Drummer

germanistka, lingwistka, tłumaczka przysięgła, pedagog, autorka kilkudziesięciu bestsellerowych podręczników oraz autorskiej metody nauki (Metoda AD), wykładowczyni akademicka i **Twoja** wirtualna lektorka niemieckiego 😊

Współpraca:

Mateusz Chrostek – germanista, absolwent UAM w Poznaniu, z dużym doświadczeniem w nauczaniu online, uczy też niemieckiego w szkole językowej w Berlinie. Pasjonat niemieckiego. Współautor podręcznika „Deutsch through English. Niemiecki dla znających angielski” i stały współpracownik Akademii AD.